

meget det staaer i vor Magt, for at komme til at afstemme de andre Punkter saa godt, vi kunne, men uden altfor skarpsindige Overveielser, for at vi ikke skulle komme til at trænge bort fra Behandlingen her Sager, som ellers kunde komme tilende, medens vi, som sagt, maae vide, at den ikke kan blive færdig. Jeg haaber, at den ærede Minister vil understøtte mig i denne Betragtning af Sagen; thi herom ville hans Ord maaskee have større Betydning end mine. Naar vi altsaa nu tænke os det Affnit, her ligger for, bragt til Afstemning, og bringe ud af den, at Stamsutteriet ikke længer skal bestaae (Stemmer: Landsutteriet!) ja, Landsutteriet; — jeg vilde ønske, at jeg ogsaa kunde bringe Stamsutteriet ud af Loven, men jeg vil ikke forsøge derpaa — saa have vi med Hensyn til det næste Forslag, der da træder frem, langt større Sikkerhed, dette Punkt vedkommende, og kunne da til den Tid behandle de andre, mere fideordnede Gjenstande bedre. Det er et stort Skridt, der er gjort, ved at Beløbet ikke gives til Amtsraadene, og at der ikke bliver noget Amtsraads-Hingstehold igjen, men det vilde være et for stort Skridt, om vi begyndte i denne Lov med et Ublagneshystem; thi er der ikke Midler tilstede, og ikke god Villie tilstede i de forskjellige Kredse til at kunne samle de fornødne Penge til at kjøbe en Hingst for, naar de ville holde en Hingst, men at der skal laanes af Staten istedetfor af Private, hos hvem de maaskee ikke kunne faae Laanet, er det hos mig Bevist for, at Sagen ikke har alvorlig Betydning eller alvorlig Interesse. — Der er et andet Punkt, som jeg troer, man ikke let skal komme ind paa; man har nemlig, saavidt jeg har forstaaet, villet give Præmier ogsaa til de Beboere, der ikke deeltage med Pengebidrag i de landoekonomiske Selskaber. Jeg troer, det er et Misgreb, og jeg troer, at man derved meget formindsker Indflydelsen hos de landoekonomiske Selskaber, thi det er den naturligste Ting, at Enhver af dem, der sammenslyde Penge til et saadant Niemed, ogsaa har den Fordeel deraf at de komme til, om jeg saa maa sige, at de Udbyttet indbyrdes imellem sig; — det er en ganske anden Sag, om et landoekonomisk Selskab udenfor sin Kreds og udenfor sit Omraade

vil tilkjende en saadan Præmie, men i saadanne Henseende skal der ved Loven ikke indrømmes nogen Ret. Har en Mand Tølelsen af, at han til Dyrskuet vil kunne bringe et udmærket Dyr, som med Sandsynlighed vil vinde Præmie, saa har han ogsaa de Penge, som skulle indskydes for at kunne concurrere til Præmien; gaaer en Mand til Skiveskydning, giver han sin Indsats, for at kunne deeltage i Præmien, og det Samme maa være Tilfældet, naar en Mand gaaer til et Dyrskue; den Betragtning, at Enhver af de Mødende har sin Andeel i Statens Midler og derfor skal have Udkomst til at nyde Godt af Præmierne, troer jeg ikke, man bør stræbe efter at gøre gjældende; thi hvor stort et Antal af Statsborgere er der, som, om de end forsaavidt have en Andeel i Statens Midler, ere i den Stilling, at de kunne opdrætte Dyr for at vinde Præmie? Selv om jeg vilde gøre et nok saa stort Spring, troer jeg ikke, at jeg kunde præsentere noget Dyr, som kunde vinde Præmie.

Det er visse Punkter i det foreliggende Affnit, som jeg troer, at man ved Afstemningerne skal se at komme paa det Reene med; der vilde derved være vundet ikke saa lidt med Hensyn til Lovens Behandling i Ministeriet, inden vi næste Gang komme sammen; men derimod mener jeg, at vi skulle haste med det Øvrige i Loven, for at kunne komme til Ende.

Indenrigsministeren ad interim: Jeg skal være aldeles enig med den ærede sidste Taleer dert, at det for Øieblikket kun dreier sig om Afstemningerne over visse Hovedpunkter, for at de kunne give Regjeringen en Forestilling om, hvilke Tingets Afgjørelser i denne Henseende ere. Hvis man f. Ex. stemte for at bibeholde Landsutteriet, da er det jo en Selvfølge, at det vilde indeholde en Opfordring fra Regjeringen til at overveie, hvorledes man i Fremtiden bedst skal organisere dette, saaledes at det kunde hyldestgjøre sit Formaal; gaaer derimod Afstemningen ud paa, at Landsutteriet skal ophæves, vil det naturligviis have den modsatte Virkning. Jeg skal ogsaa være enig med den ærede Rigsdagsmand dert, at